

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU

TKO NIJE PROTIV
NAS, ZA NAS JE

RUJAN- LISTOPAD

**XXVI. NEDJELJA KROZ GODINU;
Mihael, Gabrijel i Rafael
DAN HRVATSKE POLICIJE**

**Ned 29. Dan policijske kapelanije MUP
- sjedište i Ravnateljstvo
policije
Dan policijske kapelanije PU
splitsko-dalmatinske**

Pon. 30. Jeronim, Jerko, Felicija, Grgur
**Dan policijske kapelanije PU
osječko-baranjske**

Uto. 1. Terezije od Djeteta Isusa
Teresa, Regimije

Sri. 2. Anđeli Čuvari, Anđelko,
Stjepan I., Papa

Čet. 3. Dionizije Areopagita, Candida,
Svjetlana

Pet. 4. **Franjo Asiški,**
Franko, Franciska
**Dan policijske kapelanije PU
međimurske**

Sub. 5. Faustina Kowalska, Mauro,
Miodrag

MEDITACIJA

Zauzeti 3

SLUŽBA RIJEČI

XXI. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Tko nije protiv nas, za nas je.
Ako te ruka sablažnjava, odsijeci je. 4

HOMILIJA

Sablazan je duhovno ubojstvo! 8

KATEHEZA

Tko nije protiv nas, za nas je. 10

Dug put do obraćenja 14

Mali vjeronaučni leksikon 16

MEDITACIJA

Mali veliki svijet 17

BLAGDAN

Terezije od Djeteta Isusa 18

NAŠI POKOJNI 20

Naslovnica:

Slika preuzeta s: www.obcestvo.si

mihael

23/2024.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVIII. (2024.), broj 23 (613); dvadeset i šesta nedjelja kroz godinu, 29. rujna 2024.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

ČESTITAMO BLAGDAN
SVETOG MIHAELA
ZAŠTITNIKA
NAŠE KAPELANIJE I
HRVATSKE POLICIJE!

Sv. Mihovil, šibenski bedem <https://www.wikipedia.org>

Prvo čitanje: Br 11, 25-29

Zar si zavidan zbog mene? Oh, kad bi sav narod postao prorok!

Čitanje Knjige Brojeva

U one dane:

Gospodin siđe u oblaku i poče govoriti s Mojsijem, uze od duha koji bijaše na njemu i stavi na sedamdeseticu starješina. Kad duh počinu na njima, počеше prorokovati, ali to više nikad ne učiniše.

Dvojica ostadoše u taboru. Jednome je bilo ime Eldad, a drugome Medad. Duh je i na njima počinuo – bili su i oni među upisanima, premda nisu došli u šator – te počеше u taboru prorokovati.

Neki mladić otrča te javi Mojsiju: „Eldad i Medad“, reče, „prorokuju u taboru!“ Jošua, sin Nunov, koji je posluživao Mojsija od svoje mladosti, prozbori i reče: „Mojsije, gospodaru moj, ušutkaj ih!“ Mojsije mu odgovori: „Zar si zavidan zbog mene! Oh, kad bi sav narod Gospodnji postao prorok! Kad bi Gospodin na njih izlio svoga duha!“

Riječ Gospodnja

Knjiga Brojeva za svoju središnju preokupaciju ima probleme i mogućnosti oblikovanja Izraela kao zajednice u suglasju s Božjim projektom o čovjeku. Izrael, koji je dugo vremena bio potlačen, u tom je vremenu već naviknuo živjeti ropskim mentalitetom, sada se treba privikavati na slobodu i osloboditi se u potpunosti od ostataka ropskog mentaliteta. Mojsije je blizu konca svoga života, umoran od problema koji se sve više umnažaju a Izraelci sve nervozniji i skloniji pobuni. Na Mojsijevu tužaljku da ne može sam nositi teret vođe, Gospodin udjeljuje 70-orici starješina koje je izabrao svoga Duha da mu se nađu pri ruci. Duh ovdje prije svega označava dar Božje blizine kojim čovjek postaje sposoban svoje i tuđe korake upravljati Njegovim putevima. Za Mojsija to značilo da je postao sposoban voditi narod Božji a za 70-oricu da mogu surađivati u uređenju naroda koji postaje inicijalna faza Kraljevstva Božjega. Interesantno je zamijetiti kako je Duh ovdje predstavljen kao neka materijalna tvar koja se može dijeliti na dijelove i premještati sa osobe na osobu. Primivši Duha, ulaze u Božju blizinu koja ih fascinira, iznutra osvjetljava i počinju prorokovati. No, kako to da su istog Duha primila i dvojica koji nisu sudjelovali u službenom obredu? Treba li se zabrinuti? Među zbunjenima čak je i Jošua, koji bi dvojicu izvanredno obdarenih Duhom najradije ušutkao. Na jednoj je strani Božja slobodna volja i dar a na drugoj čovjek, njegova očekivanja, obredi koje apsolutizira, netrpeljivost prema onima koji se ne uklapaju u očekivanja... No, Bog je onaj koji oslobađa. Od svega pa i od preuskih i krivih predodžbi. Njegov dar prosvjetljenja želi doći svima! Onaj koji je i sâm istinski prosvjetljen žudi za ciljem: o kad bi sav narod Gospodnji postao prorok!

Ivica Čatić, <https://www.vjeraidjela.com/>

Otpjevni psalam: Ps 19, 8.10.12-14

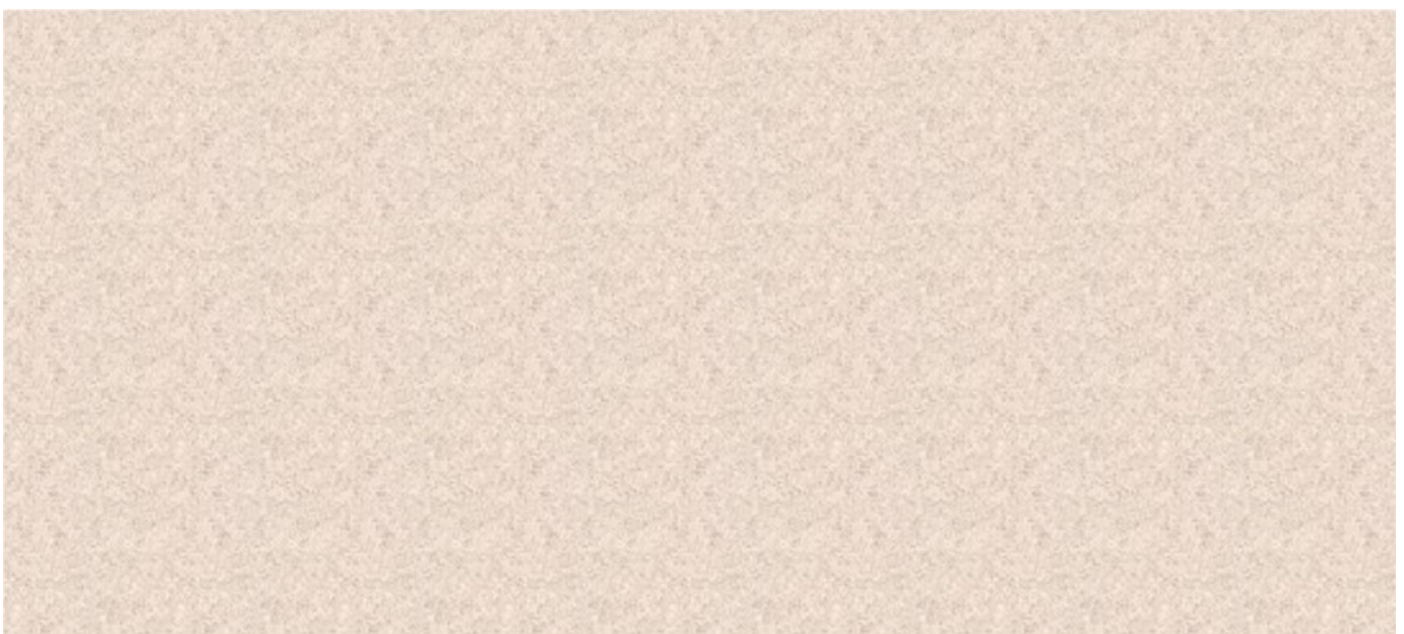
Naredba Gospodnja srce sladi!

Savršen je zakon Gospodnji,
dušu krijepi;
pouzdana je svjedočanstvo Gospodnje,
neuka uči.

Neokaljan strah Gospodnji,
ostaje svagda;
istiniti sudovi Gospodnji,
svi jednako pravedni.

Sluga tvoj pomno na njih pazi,
vrlo brižno on ih čuva.
Ali tko propuste svoje da zapazi?
Od potajnih grijeha očisti me!

Od oholosti čuvaj slugu svoga
da mnome ne zavlada.
Tad ću biti neokaljan,
čist od grijeha velikoga.

Drugo čitanje: Jak 5, 1-6

Bogatstvo vam istrunu.

Čitanje Poslanice svetoga Jakova apostola

De sada, bogataši, proplačite i zakukajte zbog nevolja koje će vas zadesiti! Bogatstvo vam istrunu, haljine vaše postadoše hrana moljcima, zlato vam i srebro zarđa i rđa će njihova biti svjedočanstvo protiv vas te će kao vatra izjesti tijela vaša! Zgrnuste blago u posljednje dane! Evo: plaća kosaca vaših njiva - koju im uskratiste - viče i vapaji žetelaca dopriješe do ušiju Gospodina nad vojskama. Raskošno ste na zemlji i razvratno živjeli, utoviste srca svoja za dan klanja! Osudiste i ubiste pravednika: on vam se ne suprotstavlja!

Riječ Gospodnja

Jakovljeva poslanica poziva vjernike da „proplaču i zakukaju“ zbog budućih nevolja. Govor o prolaznosti bogatstva sasvim je u znaku starozavjetne mudrosti. Knjiga Sirahova upućuje: „Uloži blago svoje po zapovijedima Svevišnjega, i bit će ti probitačnije nego samo zlato. Uloži milostinju u svoje riznice, i ona će te izbaviti od svake nevolje.“ Tako je vrijednost bogatstva relativna: ovisi o tome kako se rabi. Ono prema Knjizi izreka ne donosi samo po sebi spasenje: „Ne pomaže bogatstvo u dan Božje srdžbe, a pravednost izbavlja od smrti.“ Samo pak bogatstvo svjedoči protiv bogataša. Pisac poslanice stavlja bogataše u eshatološku perspektivu, „posljednjih dana“, a misli zapravo na vrijeme u kojem živi Crkva. Sud je već ovdje. No u sljedećem retku precizira da je riječ o nepravedno i lakomo stečenu bogatstvu: bogataši će biti suđeni zbog nepravednih plaća što su ih davali svojim nadničarima. Takvo ponašanje bogataševo izravno se protivi Božjemu Zakonu jer Levitski zakonik propisuje: „Ne iskorišćuj svoga bližnjega niti ga pljačkaj! Radnikova zarada neka ne ostane pri tebi do jutra.“ Isto tako, već u Knjizi Izlaska Bog se obvezuje da će uslišati vapaj nepravedno potlačenoga. Pohlepa bogataša tako se otkriva kao bezbožnički čin. Na kraju ih i ta poslanica predstavlja kao bezbožnike iz Knjige Mudrosti: „Ubiste pravednika: on vam se ne suprotstavlja!“ Nepravednost bogataša „viče“, a „vapaji“ nadničara dopiru do ušiju Gospodinovih. Taj izričaj podsjeća i na Izraelce koji su bili potlačeni u Egiptu, no „Bog je čuo njihovo zapomaganje... I pogleda Bog na Izraelce i zauze se za njih.“ Siromašni i svi koji su u potrebi Božji su narod i on ih sâm izbavlja.

Evandjelje: Mk 9, 38-43.45.47-48

Tko nije protiv nas, za nas je. Ako te ruka sablažnjava, odsijeci je.

Čitanje svetog Evandjelja po Marku

U ono vrijeme: Ivan reče Isusu:

„Učitelju, vidjesmo jednoga kako u tvoje ime izgoni zloduhe. Mi smo mu branili jer ne ide s nama.“

A Isus reče:

„Ne branite mu! Jer nitko ne može učiniti nešto silno u moje ime pa me ubrzo zatim pogrditi. Tko nije protiv nas, za nas je.“

„Uistinu, tko vas napoji čašom vode u ime toga što ste Kristovi, zaista, kažem vam, neće mu propasti plaća.“

„Onomu naprotiv tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju, daleko bi bolje bilo da s mlinskim kamenom o vratu bude bačen u more.“

„Pa ako te ruka sablažnjava, odsijeci je. Bolje ti je sakatu ući u život nego s obje ruke otići u pakao, u oganj neugasivi. I ako te noga sablažnjava, odsijeci je. Bolje ti je hromu ući u život nego s obje noge biti bačen u pakao. I ako te oko sablažnjava, iskopaj ga. Bolje ti je jednooku ući u kraljevstvo Božje nego s oba oka biti bačen u pakao, gdje crv njihov ne gine niti se oganj gasi.“

Riječ Gospodnja

U evanđelju Ivan postavlja Isusu pitanje koje je zapravo pitanje kasnije Markove, i ne samo njegove, kršćanske zajednice: što učiniti s onima koji nisu unutar naše skupine, a u ime Isusovo čine dobro? Ono što bi Isusovi učenici htjeli učiniti, a očito i dio Markove zajednice, jest zabraniti djelovanje. Isusov je pristup sasvim drugačiji: „Nitko ne može učiniti nešto silno u moje ime pa me ubrzo zatim pogrditi.“ Činiti nešto „u ime Isusovo“ znači zazivati Isusovu moć, što pak kao preduvjet traži vjeru. Zato nema smisla zabranjivati. Zazivanje Isusova imena nije magična formula na koju bi netko imao ekskluzivno pravo, nego je to vjerom upućena molitva. Učiniti nešto „silno“ u ime Isusovo može biti borba protiv zloduha, no to može biti i najjednostavniji čin milosrđa. Učiniti takvo što poradi Krista znači zadobiti „plaću“, no, u isto vrijeme, postupiti drugačije, uskratiti milosrđe i time nekoga sablazniti, znači upropastiti vlastiti život. Stoga sve ono što čovjek, vjernik, u ovom sadašnjem svijetu jest ili posjeduje, sve ono što mu je ovdje važno, ima sasvim drugo značenje u perspektivi suda i života vječnoga. Isus se služi suprotnostima „ući u život“ i biti „bačen u pakao“, da bi na kraju pojasnio da ulazak u život označava ulazak u „kraljevstvo Božje“, a za sliku pakla bira završne riječi Izaije, koji opisuje Gospodnju slavu među narodima: „Gledat ću trupla ljudi koji se od mene odmetnuše: crv njihov neće umrijeti i njihov se oganj neće ugaziti.“ To znači da evanđelist govori o nastupanju „novih nebesa i zemlje nove“ za sve one koji žive i djeluju „u imenu“ Isusovu.

Komentar 2. čitanja i evanđelja Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Sablazan je duhovno ubojstvo!

Netko se hvali kako je veliki vjernik, kako redovito ide na misu, a ponaša se nedolično, ili mu je svejedno kad psuje (i opravdava to svojom slabošću), zatim mu je svejedno kad zbog svoje neorganiziranosti ili umora propusti misu te zaboravlja moliti. Ili nije pravedan prema podređenima (ne isplaćuje uopće ili na vrijeme plaću).

Sablazan je teški grijeh, kršćanine! To govori i sam Isus. Moramo paziti što govorimo, što živimo i što svjedočimo kao kršćani, kao roditelji...

Jer sablazan je kada se ponašamo tako da drugi svojim ponašanjem odustaju od plemenitih ciljeva. Kada drugoga navodimo na grijeh. To mnogi čine čitanjem i gledanjem te prakticiranjem golotinje, a kršćani su.

Isto kad mnogi prate 'modu' kroz prekratke odjeće ili dubokog dekoltea, samo da bi se svidjeli drugima, a pritom zanemaruju ili ne mare što Crkva kaže i na svoje kršćansko podrijetlo i ispovijedanje. To čine i oni koji pričaju nemoralne viceve ili dvosmislene viceve. Mnogi 'malene' sablažnjavaju dvostrukim životom. Sablazan uništava.

Papa je jednom rekao u svojoj propovijedi da je bolje 'odrezati ruku, iskopati oko, nego sablazniti malene, tj. pravedne, one koji vjeruju i uzdaju se u Boga'. Tako to piše u evanđelju.

Sablazan je kad se jedno govori, a drugo živi. To je, jednostavno rečeno, dvostruki život. Netko se hvali kako je veliki vjernik, kako redovito ide na misu, a ponaša se nedolično, ili mu je svejedno kad psuje (i opravdava to svojom slabošću), zatim mu je svejedno kad zbog svoje neorganiziranosti ili umora propusti misu te zaboravlja moliti. Ili nije pravedan prema podređenima (ne isplaćuje uopće ili na vrijeme plaću). Izrabljuje druge. Bavi se mutnim poslovima. Pranjem novca.

Koliki roditelji 'tjeraju' djecu na misu, a sami ne idu. Koliki učitelji u školi jedno govore, a drugo čine. Koliki svećenici ne žive privatno što propovijedaju. Koliki pušači ne preporučuju pušiti mlađima, a oni sami puše. Takvi ne smiju biti ljudi općenito, a pogotovo kršćani. Kažu mnogi da je bolje biti bezbožac nego takav katolik.

Svaki dan čitamo u novinama ili gledamo na televiziji takve primjere, i jako boli ako su posrijedi (akteri) katolici. Isus takvima kaže u evanđelju da 'ih ne poznaje' iako će oni nabrajati svoje pobožnosti i dobra djela koja su za života činili. Isus to ne priznaje, čak ni

milostinju, jer je to bio prljav novac, često zbog dvostrukog života stečen. Dvostrukim životom udovoljavamo vlastitim sebičnim interesima i požudama srca. Od teških grijeha. Zbog raznih strasti kojima smo skloni.

Da, točno je, kako neki kažu, da će Bog oprostiti, jer je dobar. Da, dobar je, ali i pravedan. To ne smijemo zaboraviti. I Bog je strog s onima koji sablažnjavaju. Treba se odmah obratiti, popraviti se.

Već su stari Latini govorili: „Riječi odlete, a primjeri privlače“. I sam Isus je rekao da 'jao onome po kome dolazi sablazan '. U Bibliji imamo puno tekstova koji govore o sablazni. Istaknut ću ovaj: Otada poče Isus upućivati učenike kako treba da pođe u Jeruzalem, da mnogo pretrpi od starješina, glavara svećeničkih i pismoznanaca, da bude ubijen i treći dan da uskrsne. Petar ga uze na stranu i poče odvrćati: "Bože sačuvaj, Gospodine! Ne, to se tebi ne smije dogoditi!" Isus se okrene i reče Petru: "Nosi

se od mene, sotonu! Sablazan si mi jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!" (Mt 16:21-23).

Naše misli nisu često Božje misli. Moramo usklađivati svoje misli i stavove s Biblijom. S Bogom. Isto tako čitamo u Bibliji: „Zaklinjem vas, braćo, čuvajte se onih koji siju razdore i sablazni mimo nauk u kojem ste poučeni, i klonite ih se. Jer takvi ne služe Gospodinu našem Kristu, nego svom truhu te lijepim i laskavim riječima zavode srca nedužnih.“ (Rim 16:17-18).

Koliki su katolici, a na internetu i na televiziji te u novinama gledaju nedolične stvari. Sablazan je teški grijeh i čin te ima i velike posljedice za život. Jer to duhovno ubojstvo!

Vič. Krunoslav Pačalat

Treno Longare, *Ljudi na putu*, <https://polis.ba>

“Tko nije protiv nas, za nas je“

U ovoj 26. nedjelji kroz godinu razmišljamo o više tema u evanđeoskim odlomcima, koje su posložene mozaično, ali su sa snažnim poticajima kojima je teško izbjeći, odoljeti.

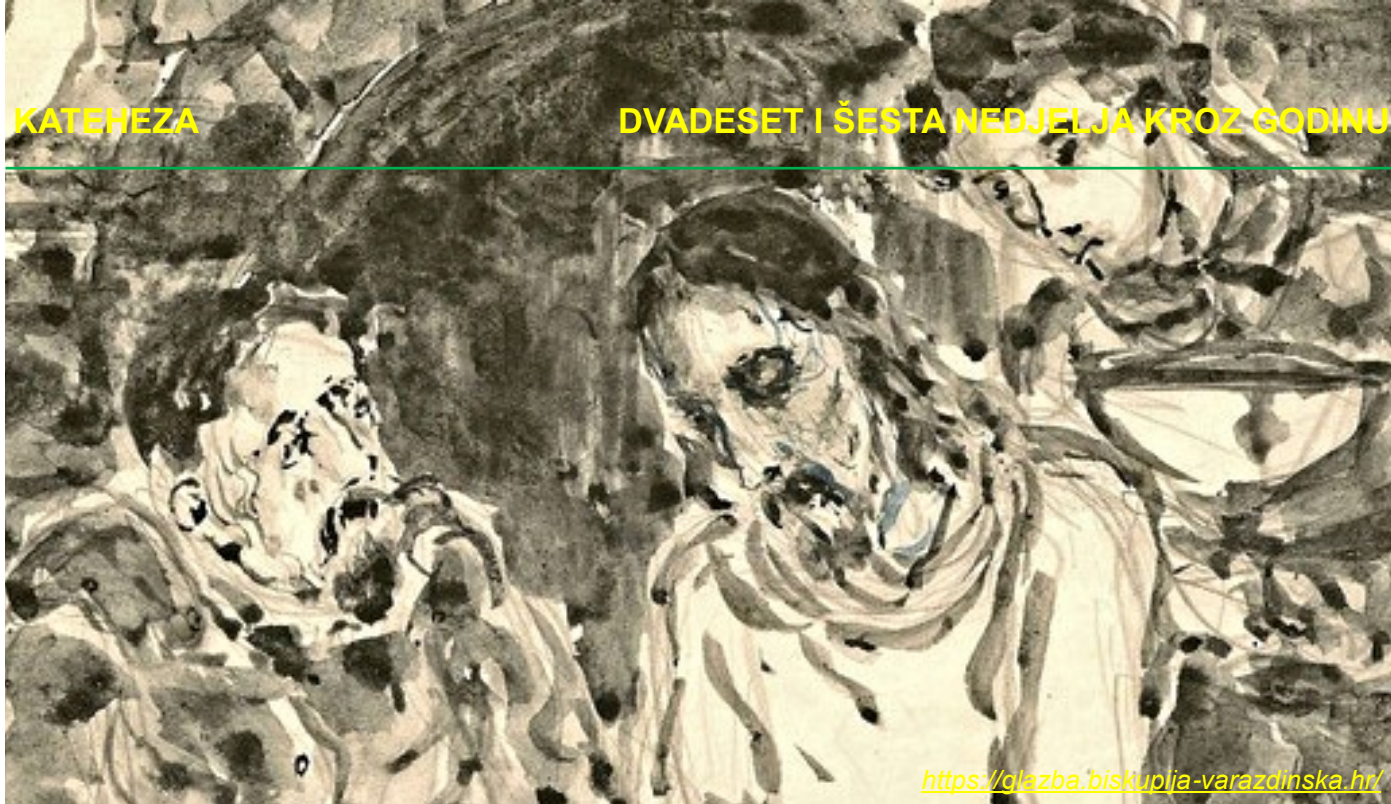
Prva tematska cjelina naslovljena je ovim naslovom: *“Tko nije protiv nas, za nas je“* (Mk 9,38-50; Lk 9,49-50). A kojom je prigodom i kojim je povodom Isus izgovorio ovu novozavjetnu izreku, maksimu, gnomu, sentenciju koju valja upamtiti.

Naime, apostol Ivan je rekao svome Učitelju Isusu da su on i ostali apostoli vidjeli nekoga tko u njegovo, Isusovo ime izgoni zloduhe i oni su mu branili da to čini jer ne pripada njegovoj zajednici vjernika i sljedbenika. Isus im je odgovorio da tome zacijelo samozvanome izgonitelju zloduhova ne brane to činiti. A razlog je što nitko nije moćan učiniti nešto veliko, snažno i silno u Isusovo ime, te domalo ga pogrditi. I dodao je: *“Tko nije protiv nas, za nas je.“* Luka je zapisao ovu rečenicu u ovakvom obliku: *“Ta, tko nije protiv vas, za vas je!“*

“Tko nije protiv nas, za nas je“

Sjetimo se ovom prigodom i onoga evanđeoskog odlomka u kojem se veli kako sedamdesetdvojica učenika izvješćuju Isusa da im se i zlodusi pokoravaju prigodom spomena Isusova imena. Čuvši to, Isus im je uzvratilo govoreći da se ne raduju što im se duhovi pokoravaju, nego trebaju se radovati tome što su im zapisana imena na nebesima. Uz to izrekao im je i ove riječi: *“Promatrah Sotonu kako poput munje s neba pade. Evo, dao sam vam vlast da gazite po zmijama i štípavcima i po svojoj sili neprijateljevoj, te ništa vam neće naškoditi.“* (Lk 10,17-20). Sotona je uvijek na djelu i tu je..., pada s neba poput munje! On će zadati ranu - tešku ranu, svakome do kojega se uspije došuljati. Istina, ako padnemo pod utjecaj sotonin, valja znati da je Bog samo milosrđe i opet se možemo izvući iz vlastite nevolje.

Ima latinska poslovice koja glasi: *Idem non est idem. Isto nije isto.* A možemo dodati i reći: Slično nije slično. Isus ovdje u ovoj rečenici: *“Ta, tko nije protiv vas, za vas je!“*, isključuje sebe iz zajednice protiv koje bi bilo tko bio. Dok u onoj prvoj rečenici

<https://glazba.biskupija-varazdinska.hr/>

zapisanoj u Markovu evanđelju: *“Tko nije protiv nas, za nas je!”*, Isus je uključen u zajednicu kad je izgovarao ovu sentenciju. Naime, Isus je uvijek glava zajednice uključio ili isključio on sebe u nekome konkretnom izričaju, što će njegovi učenici u svakoj situaciji ispravno shvatiti, upravo onako kako je i sv. Pavao shvatio, prihvatio, propovijedao i zapisao u Poslanici Kološanima, a naznačeno je s naslovom Kristovo prvenstvo: *“On je slika Boga nevidljivoga, Prvorođenac svakog stvorenja. Ta, u njemu je sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, bilo Vrhovništva, bilo Vlasti – sve je po njemu i za njega stvoreno: on je prije svega i sve stoji u njemu. On je Glava Tijela, Crkve...”* (Kol 1,15-20).

Poruka darovane čaše vode

Isus je u raznim zgodama izražavao svoju ljubav prema svojim sljedbenicima, prema učenicima i apostolima. Ako itko istinski ljubi, onda je to naš Gospodin Isus Krist. Tako imamo zapisano kod Marka da neće nikome propasti plaća tko njegove učenike, poradi toga što su njegovi, napoji čašom vode i time izraze svoju naklonost i ljubav prema njima, te prema svemu nauku što ga oni naviještaju i tumače (usp. Mk 9,41). Čaša vode darovana žednome čovjeku

osim one konkretne činjenice utaženja žeđi, ima i svoju široku simboličku poruku. Prva poruka darovane čaše vode otkriva dobronaklonost osobe koja je dariva onoj osobi koja, primivši tu čašu vode, pije vodu u trenutku žeđi. Potom, se nižu sve ostale poruke o zajedništvu među ljudima i potrebi pomaganja u svim životno važnim i teškim trenutcima, u kojima se može naći i onaj koji daje i onaj koji prima čašu vode. Danas su rjeđe prigode da ljudi zatraže čašu hladne vode, jer se voda prodaje u svim prodavaonicama i moguće ju je kupiti, a potom slasno popiti. Jedino se ovo češće događa kada se čovjek nađe s bolesnima i nemoćnima, pa im na njihov poticaj i zamolbu daje čašu vode.

Sablazan

Poslije ovoga slijedi tema o sablazni (Mk 9,42-50). Riječ sablazan u grčkom jeziku glasi: *skandalon*. I u hrvatski jezik ušla je ta riječ kao *skandal*, a odnosi se na one koji učine veliki grijeh i sablazne sve druge koji to čuvši saznaju.

Riječ *skandalon* izvorno je označavala dio zamke na koju se stavlja mamac, te onda znači *zamka* ili *stupica*. Nadalje, to je i zavođenje s pravoga puta na krivi, skretanje s istine na laž, od dobra na zlo. Isus stoga govori svojim apostolima i učenicima, kao i

svima nazočnima, upirući pogled prema onima najmanjima, djeci koja vjeruju, kod Mateja se veli koja vjeruju u Isusa (Mt 18,7), da bi onome, tko sablazni jedno od tih najmanjih, bolje bilo da sam sebi stavi mlinski kamen na vrat ili da mu ga netko drugi stavi, te tako bude gurnut u more da potone u morskim dubinama. Evanđelist Matej piše da se svijet od sablazni mora zabrinuti, jer sablazni neizbježno dolaze, ali teško čovjeku po kome dolaze (usp. Mt 18,7 i Lk 17,2). Osim toga, Matej navodi Isusove riječi koje su okrenute prema onim malenima, a apostolima je rečeno da se paze kako ne bi prezreli ni jednoga od onih najmanjih, a glavni razlog za to jest činjenica da su anđeli njihovi na nebu i uvijek gledaju lice Isusova Oca, koji je na nebesima (usp. Mt 18,10).

U ovom duhu valja promotriti i daljnji dio Isusova govora o sablažnjavanju, a odnosi se na određene dijelove tijela: ruka, noga, oko. Možemo mi dodati u svome razmatranju ovoga evanđeoskoga odlomka i sve ostale dijelove tijela, kao i mnoge druge situacije koje sablažnjavaju nas i naše bližnje. No, valja imati u vidu činjenicu da svi dijelovi našega tijela i tijelo u cjelini djeluje zahvaljujući duši u njemu koja ga pokreće na djelovanje, na rad, na akciju. Tijelo bez duše je mrtvo i nemoćno. S dušom ono je u djelovanju. Stoga izvori

grijeha iz duše-tijela su usklađeni. Tako Isus glede ruke koja sablažnjava potiče da je odsiječemo. I potom obrazlaže govoreći da nam je bolje sakatu ući u daljnji naš život nego s objema rukama otići u pakao, odnosno u oganj neugasivi. Pakao je dakle mjesto i stanje gdje trajno gori oganj i nikada se ne gasi, ne trne. Potom Isus navodi našu ljudsku nogu koja nas može odvesti na put sablazni, te nam preporučuje da je odsiječemo, a razlog je opet isti, tj. bolje nam je biti hromima nego s obje noge biti bačeni u pakao. Treći organ našega tijela, što ga Isus navodi kao izvor sablažnjavanja, jest oko. Zahvat za sablažnjivo oko, koji preporučuje Isus, jest iskupati ga, jer je bolje s jednim okom ući u Kraljevstvo Božje nego s oba oka otići u pakao, gdje *“crv njihov ne gine niti se oganj gasi”*.

Zaključak ide prema tome da je čovjek u cjelini, tj. s dušom i tijelom, odgovoran za svoje zle čine koji su učinjeni u jakom suodnosu tjelesnoga dijela i duše, pa onda trpe posljedice i duša i tijelo, cijelo ljudsko biće. Kad se odsiječe ruka koja je izazvala sablazan, ta sablazan i dalje može ostati; kad se odsiječe noga, sablazan ostaje; kad se iskopa sablažnjivo oko, sablazan i u ovoj situaciji ostaje itd. Stoga ove Isusove savjete valja tumačiti snažnim zaustavljanjem volje i odlučnim

izbjegavanjem grješnih prigoda za sablazan i zlo, što se može povezati s pojmom odsijecanjem udova tijela i iskapanjem očiju. Sasjeći u sebi požudu, jest čin kojim se zaustavlja sablažnjivost ruku, nogu, očiju, ostalih dijelova tijela i izbjegavanja svih prigoda za grijeh i sablazan. To je snaga Isusova govora i poticaja nama ljudima.

Ovaj je način Isusova izričaja vrlo jak, rekli bismo patetičan, pun poticajnih osjećaja i čeznuća u nama, njegovim sljedbenicima, za preobrazbom i nasljedovanjem onoga o čemu govori. Retorički patos kojim je Isus izgovorio ove radikalne, korjenite evanđeoske poticajne misli ide za tim da promijeni mentalno, mozgovno, umno, voljno usmjerenje i vrijednosti svojih nasljednika, povijesnih slušatelja, a onda i nas čitatelja, kako bismo svi zauzeli novi i pravi stav prema određenim moralnim i životnim pitanjima, te uz neke napore duha promijenili svoja loša ponašanja, svoju grješnost i sablažnjivost malenih i svih drugih uokružice sebe. Ovo je Isusova askeza.

Ovdje je Isus uz gornju činjenicu o paklu, u kojem gori oganj neugasivi dodao i drugu stranu pakla, a ta je da u njemu *“crv njihov ne gine”*. Ovdje *crv* možemo shvatiti u prenesenom značenju kao klica. Što god mi pomislili o paklu, on je svakako stanje

odsuća Apsolutnoga, Boga, Boga Ljubavi. I to je ono najtragičnije u našem životu – udaljiti se od potpune jednote, istine, dobrote, ljepote, ljubavi, a ostati u skučenosti zla.

Ljudi su oduvijek imali predodžbu pakla koji je u podzemlju gdje vlada smrt i dovlači svoje žrtve.

U Starom zavjetu taj pojam zvao se *šeo/* ispod površine zemlje, gdje se odlazi poslije smrti, a postoji mogućnost povratka u nebesku slavu - u raj. Šeol odgovara pojmu čistilišta. Iz čistilišta se ne odlazi u pakao, nego samo u raj.

U biblijskom poimanju pakao je mjesto – *Gehena* (naziv Doline Hinomske koja je slika mjesta zlih) eshatološke kazne na posljednjem sudu za dušu i tijelo osuđenih, ali i za demone i Sotonu. Pakao je mjesto bezdna, ognjeno jezero, mjesto tjelesnih muka, gdje je *“plač i škrgut zubi”* (Mt 8,12; Lk 13,28), zatim puno je vatre i žege. Kršćani vjeruju da to nije mjesto nego stanje.

Dug put do obraćenja

U životu o. Josepha Maiera presudnu ulogu imala je Majka Tereza koja je za posjeta Tajlandu upoznala i ovog američkoga svećenika

Samotno mjesto

Austrougarski pisac i novinar Joseph Roth, zato što je bio Židov, emigrirao je 30-ih godina u Pariz i ondje živio boemskim životom, znajući da mu život neće mnogo vrijediti dođe li Hitler, a bez volje i snage da emigrira u Ameriku. Ranom smrću platio je danak boemskom životu, ali prije je stigao napisati kratko remek-djelo, *Legendu o svetom pijancu*, kojeg sam se ovih dana ponovno sjetio čitajući o njegovu imenjaku, američkom svećeniku Josephu Maieru, glasovitom po dobrotvornom radu među najsiromašnijima u glavnom tajlandskom gradu Bangkoku.

Američki svećenik

Maier se rodio 31. listopada 1939., pet mjeseci nakon što je Roth umro u Parizu. Majka mu je bila katolkinja irskoga podrijetla, a otac, soboslikar i poljoprivrednik, njemački luteran. Brak nije bio sretan: mali Joseph nije još krenuo ni u školu, a već su se bili razveli, tako da je dječaka odgajao ujak. Majka je oca više puta dala na sud da ga prisili na plaćanje alimentacije, ali uzalud. „Nije bio nasilan”, kaže Joseph Maier, „jednostavno nas je

napustio, a to jako boli. To je bit svega: želio sam postati svećenik da pomognem drugoj djeci da ne budu povrijeđena poput mene pa da ne pate.” Otišao je u Kaliforniju, u sjemenište redemptorista, a mladu misu održao je u drvenoj crkvi irskih doseljenika u Južnoj Dakoti. No bio je nesretan; puno je pio i stalno se svadio. U svojem redu je slovio za gnjavatora pa su ga poslali 1967. u Tajland, odakle je otišao u Laos, da bi se 1971. skrasio u Bangkoku. „Rekli su mi da je tamošnji svećenik stalno pijan”, sjeća se Maier, „pa sam ga zamijenio, i kao pijanca i kao svećenika.” Uzgojem i klanjem svinja ondje su se bavili uglavnom katolici pa je otišao njima, u bijedan okrug Khlong Toey. „Živjeli su u klaonici i trebao im je svećenik”, kaže Maier, „a nijedan pristojan svećenik nije želio imati posla s njima. Ja sam rekao da sam smrdljivi stranac, niska klasa, prljavi seljak, siromašan Irac, pa ću im ja biti svećenik.” Ulice su bile blatne rijeke preko kojih su morali postaviti daske, a štakori su mu noću dolazili lizati masnu i slanu kosu dok je pokušavao spavati.

Umjetnost i život

Ondje je upoznao katoličku redovnicu, sestru Mariju Chantavarodom koja je s njim utemeljila malu školu u bivšem svinjcu; korito im je služilo kao zahod. „Ona nas je pokretala”, kaže otac Joseph, „bila je sveta. Od mene nije bilo nikakve koristi, samo sam

teturao unaokolo.” A i junak Legende o svetom pijancu stalno je teturao, kao da zaista život imitira umjetnost. Rothova pripovijest govorila je o skitnici, siromašnom poljskom rudaru imigrantu koji je spavao pod mostovima Seine kad mu je pristupio nepoznati gospodin i uručio priličnu svotu. Ne čini to ni zbog kakva računa, obavijestio je gospodin skitnicu, i ne postavlja nikakve uvjete što će se s novcem dogoditi, nego se samo nada da će mu ti novci pomoći da si popravi život; ne mora ih vratiti, ali ako slučajno bude u prilici, neka ih ne nosi njemu, nego neka ih odnese u crkvu svete Male Tereze jer ga je ona nadahnula na dobro djelo. Takva bezrazložna nesebičnost doista je pokrenula pijanca iz priče, otvorila mu je nove perspektive, i materijalno i moralno te ga je postavila na put prema svetosti.

U novom smjeru

U životu o. Josepha Maiera presudnu ulogu imala je jedna druga svetica istoga imena, Majka Tereza koja je za posjeta Tajlandu obišla i Khlong Toey te tako upoznala i američkoga svećenika. „*Želim i ja biti poput nje*”, rekao jesam sebi, „*želim biti čist kao snijeg. Ne želim raditi nikakve gluposti, poput opijanja.*” Počeo je redovno obilaziti zatvorenike, a na Veliki četvrtak prao bi im noge. Misija o. Maiera i s. Marije narasla je otada: utemeljili su zakladu koja trenutno vodi 30 škola za 30 000 djece; imaju dom za napuštene majke i sirotišta za djecu; pomažu ranjivim skupinama, održavaju skloništa za mlade s ulice i besplatnu kliniku te obnavljaju stanove u slamovima. Kada je stigla epidemija AIDS-a, osmislili su kućnu njegu za zaražene HIV

-om, model koji su poslije preuzele i druge zemlje jugoistočne Azije. „*Kad je počeo AIDS, samo bi taksi stao, izbacili bi iz njega polumrtvog čovjeka, i odvezli bi se*”, kaže Maier. Ali nije bilo lako prestati piti. Nakon dva desetljeća alkoholizma prvi korak bio je da prestane piti javno, no to nije pomoglo: „*Bio sam licemjer, pio sam unutar svoja četiri zida.*”

Pileća juha

Na koncu se oslobodio ovisnosti, dobio je dva počasna doktorata, proglašen je počasnim građaninom Bangkoka i dobio je nagradu od kraljice Sirikit. Nije, međutim, promijenio prgavu narav i nije se prestao osjećati neuklopljenim. „*Uvijek sam bio autsajder, uvijek na margini, uvijek sam hodao po rubu*”, kaže otac Joe, kako ga ondje zovu ne samo katolici nego i budisti i muslimani, koji ga također susreću s najvećim poštovanjem. Svake subote otac Joe služi misu za svoje male šticićenike, uglavnom budiste; Maier ih ne pokrštava, nego ih pušta u njihovoj vjeri, „*ali usred budističkih molitvi*”, kaže, „*obavezno ubacimo Zdravo Marijo*”. Sveti pijanac iz Rothove knjige zapao je bio u apatiju, toliko da je zaboravio i svoje ime, ali dobrota nepoznatoga čovjeka oživjela ga je. Otac Meier oživio je zacijelo mnoge, i pustio ih da idu svojim putem; on sam je dugo teturao i posrtao na svojem putu, ali primjer jedne svete donio mu je spas. Jedno ipak nije mogao postići, ni uz najbolju volju: nije uspio postati vegetarijanac poput budističkih redovnika u Tajlandu: „*Pokušao sam, ali nisam mogao. Jedem puno pileće juhe s rezancima.*”

Boris Beck, <https://www.svjettorijeci.ba>

Mali vjeronaučni leksikon

Pavlova povlastica

Pavlova povlastica, u kršćanstvu načelo kojim se uređuje bračna veza dviju nekrštenih osoba, od kojih jedna prijeđe na kršćanstvo (1 Kor 7,10-16). Njome se razrješuje brak između dvoje nekrštenih, kada jedna osoba u tom braku primi krštenje, a druga osoba u tom braku ne želi s krštenom osobom trajno živjeti ili ne želi živjeti u miru bez vrijeđanja Stvoritelja te se od krštene osobe rastavi, bez da je krštena osoba dala opravdan razlog za rastavu braka. U tom slučaju krštena osoba (uz pavlovsku povlasticu) može sklopiti drugi brak.

Načelo je ušlo u katoličko kanonsko pravo (1199. i 1917.) a sadrži ga i sadašnji Zakonik kanonskoga prava.

Pavlov poslanice

Pavlove poslanice, trinaest (odnosno četrnaest) knjiga Novoga zavjeta pripisanih sv. Pavlu apostolu, iako je autorstvo nekih sporno. Te poslanice je Sveti Pavao upućivao raznim ranokršćanskim zajednicama.

Pavao je osnivao kršćanske crkve na istoku Sredozemlja, uglavnom u urbanim centrima. Pošto bi osnovao zajednicu u nekom mjestu, on bi odlazio dalje. Ali, ponekad bi dobivao loše vijesti od pojedinačnih zajednica koje je osnovao, npr: došlo je do podjele unutar zajednice, javio se problem nemoralna, dolazili su učitelji koji su prenosili ideje drukčije od njegovih, neki su članovi počeli učiti krivovjerje i slično. Nakon takvih vijesti, Pavao bi toj zajednici poslao povratno pismo, koje se bavilo navedenim problemima. Te poslanice, su bile vrlo bitne za život tih zajednica i vremenom su neka od njih stekla status svetog pisma.

Pavao je vjerojatno napisao više poslanica nego što je sačuvano što i sam spominje primjerice u prvoj poslanici Korinćanima (5, 9).

Marcion iz Sinope je prva osoba zabilježena u povijesti koja je prikupljala Pavlove poslanice u jedan kanon. Marcionov kanon sastojao se od Evanđelja po Luki i deset (Galaćanima, Prva i Druga Korinćanima, Rimljanima, Prva i Druga poslanicu Solunjanima, Efežanima (koju je nazivao poslanicom Laodicejima), Kološanima, Filipljanima i Filemonu.

U novom zavjetu su: Poslanica Rimljanima (Rim), Prva poslanica Korinćanima (1 Kor), Druga poslanica Korinćanima (2 Kor), Poslanica Galaćanima (Gal), Poslanica Efežanima (Ef), Poslanica Kološanima (Kol), Poslanica Filipljanima (Fil), Prva poslanica Solunjanima (1 Sol), Druga poslanica Solunjanima (2 Sol), Prva poslanica Timoteju (1 Tim), Druga poslanica Timoteju (2 Tim), Poslanica Titu (Tit), Poslanica Filemonu (Flm), Poslanica Hebrejima (Heb).

Mali veliki svijet

Isus Krist je većinom prikazan s raširenim rukama, koje, iako pribijene na križ, na neki način s puno ljubavi grle čitav svijet. To je autentični način da se bude kršćanin: otvoriti se čitavom čovječanstvu.

Kristove apostole trebalo bi resiti milosrdno i ljubazno razumijevanje te odbijanje bilo kakvog duhovnog ili religioznog monopola. U Starom zavjetu Jošua se bori s napašću da ne prizna proročku karizmu obojici muškaraca koji nisu došli k šatoru objave. Ivan, jedan od apostola, nije razumio da se može izgoniti zloduhe u ime Isusovo, a da se ne pripada grupi dvanaestorice. Isusovi učenici su u svojoj uskogrudnosti htjeli spriječiti djelovanje Duha. Onaj tko se nije izričito priključio njihovoj grupi ne bi smio niti suzbijati zlo zbog kojega je Isus zapravo i došao.

I nama se često događa da pod izlikom pravovjernosti pripadnost Isusu sudimo prema pripadnosti određenoj političkoj, socijalnoj, religioznoj ili konfesionalnoj grupi. No ništa i nitko ne može prisvojiti za sebe Duha Božjega. U Duhu koji je i na nas izliven trebamo spriječiti da nama ovlada zlo, no ne trebamo priječiti da taj Božji Duh razvija svoju moć. Duh je veći nego bilo koji ljudski, socijalni ili religiozni pokret. ("Duh puše gdje On hoće!") Mojsije i Isus vesele se svakome tko se zalaže za dobro. No tamo gdje se ljudsko zalaganje pretvara u protivljenje Božjoj volji, potrebno je to oduševljenje raskrinkati kao napast.

Napast da budemo isključivi je nelegitimna, radilo se pri tom o bilo kojem području života, bilo unutar ili izvan Crkve. U našoj zajednici ima toliko malih i slabih čija nam se religija čini glupom i vjera djetinjastom. No mi nemamo pravo te ljude isključiti iz naše zajednice. Naprotiv! Isus nam pokazuje kako su naša mjerila kriva. "Ako tko navede na grijeh jednog od ovih malenih koji u mene vjeruju, bilo bi mu bolje da mu objese o vrat mlinski kamen što ga okreće magare i da ga bace u more." (Mk 9,42). Jer ono ljudski gledano malo je veliko, i bijes na onoga koji misli drugačije ne donosi ploda. Sam Isus će brinuti za nas, štititi nas i čuvati, ako vjerujemo da se moramo braniti. Njegov je svijet veći nego sve drugo što si mi uopće možemo zamisliti. "Gospodine, učini me otvorenim!"

Terezije od Djeteta Isusa

1. listopada

Samo ljubav vrijedi

Kada su nakon smrti Terezije od Djeteta Isusa upitali sestre karmelićanke da kažu nešto o njezinom životu, jednostavno su odgovorile: „Stupila je kod nas u samostan, ovdje je živjela i umrla – više od toga se o njoj stvarno nema reći.”

Možemo se uistinu zapitati: je li moguće da opis života jedne svete može biti tako kratak i površan? Nije li život jednoga sveca ispunjen neobičnim događajima i Božjim zahvatima po čemu se i razlikuje od svakodnevnice običnih smrtnika? To je istina, međutim, ne smijemo zaboraviti da se svetost ne očituje jedino po vanjštini i često je skrivena onima koji ne gledaju očima vjere. Svetost je nutarnja stvarnost i jedino Bogu je poznato što proživljava duša koja se u potpunosti preda njemu.

Terezija iz Lisieuxa rođena je 2. siječnja 1873. u mjestu Alençon u Francuskoj kao deveto i posljednje dijete u obitelji. Njezini roditelji Louis Martin i Zélie Guérin, pobožni i čestiti ljudi, krstili su je pod imenom Marija Franciska Terezija. Odrastala je u okruženju svojih sestara koje su se spremale na redovništvo tako da je i ona osjetila poziv da stupi u samostan karmelićanki. Zanimljiva je

zgodna kada mala Terezija na svome hodočašću u Rim, tijekom audijencije kod Svetog Oca, moli papu Leona XIII. da joj dopusti stupiti u Karmel iako je bila premlada. U njezinu životopisu čitamo kako se papa nasmiješio ovoj pobožnoj djevojčici obećavši joj da će ući u samostan kada za to bude vrijeme.

Već s 15 godina ušla je u Karmel i uzela ima Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica. Vječne zavjete položila je 1888. godine. Tijekom svog kratkog redovničkog života – živjela je samo 24 godine – od Boga je primila brojne milosti, ali i spremno prihvatila i trpjela svoju bolest sve do same smrti. Zbog iznimne svetosti života njezino štovanje se neobjašnjivom brzinom proširilo cijelim katoličkim svijetom postavši tako jednom od najomiljenijih svetica u povijesti Crkve.

Prisjetimo se Isusove rečenice: „Ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko” (Mt 18,3). Pretpostavimo li da svaki svetac na neki način utjelovljuje u svome životu pojedini evanđeoski citat, onda s pravom možemo reći za Malu Tereziju da je savršeno u svome životu razumjela i provela Isusov poziv na malenost. Prisjetimo se i malog zrna gorušice o kojem govori Isus. Stoga

<https://book.hr/>

nas ne treba previše čuditi što je jedna nezatna sestra, živeći posve „običnim” životom i malena poput zrna, nakon svoje smrti uzdignuta na čast oltara i čak proglašena crk-venom naučiteljicom!

Možemo se upitati s kojim pravom je ova mala svetica stavljena rame uz rame s crk-venim naučiteljima poput Augustina, Tome Akvinskog, Lovre Brindiškog ili bilo kojeg od ukupno 35 „velikih” crk-venih naučitelja koliko ih je dosada proglasila Katolička Crkva? Odgovor na ovo pitanje daje nam sv. papa Ivan Pavao II. u Dekretu o imenovanju naučiteljicom Divini amoris scientia, gdje veli: „U spisima sv. Terezije možda ne pronalazimo, kao kod drugih crk-venih otaca, znanstveno razrađeni prikaz božanskih stvarnosti, ali u njima prepoznajemo jasno svjedočanstvo vjere. Njezin nauk je istovremeno ispovijedanje vjere Crk-ve, doživljaj krš-ćanskog otajstva i put do svetosti. Terezija nudi zrelu sintezu krš-ćanske duhovnosti. Ona povezuje teologiju i duhovni život, njezino izražavanje je čvrsto i sigurno, puno velike snage uvjerenja i sposobnosti posredovanja, kao što pokazuje prihvaćanje i širenje njezine poruke među Božjim narodom.”

Ova skromna svetica, kao nekoć sv. Franjo Asiški, podsjeća suvremenog krš-ćanina na Maleni Put. To je zapravo uski put o kojem govori Isus – učitelj svih

naučitelja. Poput Djevice Marije živjeti u skrovitosti srca svoju katoličku vjeru i činiti malene stvari u svakodnevnom životu s puno ljubavi. Njezino poznato djelo je autobiografija Ispovijest jedne duše, brojna Pisma te drugi spisi iz kojih se može iščitati bogati duhovni život sv. Terezije. Misao koja se provlači kroz njezine spise i cijeli život jest: Samo ljubav vrijedi!

Svetom je proglašena 1925, a 1997. godine, u povodu 100. obljetnice njezine smrti, tada bl. papa Ivan Pavao II. proglašava je crk-venom naučiteljicom.

Poznato je da je ova svetica osobito draga djeci i često je prva molitvica koju ih nauče njihovi roditelji ili djedovi i bake ona poznata: „Sveta Mala Terezijo, ponizno te molim, reci malom Isusu da ga puno volim.” One koji misle kako nam ne trebaju ovakve „sladunjave” molitvice, valja podsjetiti da Bogu nisu mili mudrijaši, koji s prezirom gledaju na ono što je malo i nezatno, nego oni koji se odvažaju poslušati Isusov glas i biti maleni poput djeteta.

fra Damir Pavić, <https://www.svjetoerijeci.ba>

NAŠI POKOJNI

ANTE DUVANČIĆ,	PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.
PETAR RADELJAK,	PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.
DAMIR VUCIĆ,	PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.
JOSO PAJIĆ	PU šibensko - kninska, umro od posljedica ranjavanja 29. rujna 1993.
JANOŠ DEŽE-DEME,	PU vukovarsko - srijemska, Korodž, 29. rujna 1991.
BLAŽE GRABOVIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
FILIP KOROF,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
FRANJO HARTMAN,	PU koprivničko - križevačka, Zagreb , 1. listopada 1991.
ILIJA ĐUKIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
IVAN KOZIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
IVAN ŽUPARIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
SLAVKO HAJDUK,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
ZDENKO ILIČIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
ZORAN, JONJIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
ZVONKO BAN,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
ZVONKO ŽEPIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.

BOŽIDAR BOGOMOLEC,

PU zagrebačka, 1. listopada 1994.

STJEPAN NUIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 3. listopada 1991.

BORIS ČULINA,

PU zadarska, Murvica, 4. listopada 1991.

DRAŽEN KLARIĆ,

PU varaždinska, Borovo Naselje, 4. listopada 1991.

MILAN VALENT,

PU sisačko - moslavačka, Glinsko Novo Selo, 4. listopada 1991.

MILORAD VERUNICA,

PU zadarska, Murvica, 4. listopada 1991.

SAŠA ARLOVIĆ- ŽEPIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 4. listopada 1991.

TIHOMIR PERLIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

ZORAN ŠIMUNOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

ŽELJKO PETRIČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

SLAVO BOGOVIĆ,

PU karlovačka, u službi, Karlovac, 4. listopada 1995.

DARKO RAVENŠČAK,

PU zagrebačka, Zagreb, 5. listopada 1991.

DRAGAN KOMLENAC,

PU dubrovačko - neretvanska, Sustjepan 5. listopada 1991.

NIKO MUJO,

PU dubrovačko - neretvanska Pridvorje, 5. listopada 1991.

JOSIP JURAIĆ,

PU karlovačka Karlovac, 5. listopada 1991.

MIHOVIL RADOČAJ

PU karlovačka Karlovac, 5. listopada 1991.

MARIJAN DRAŽETIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Pračno, 5. listopada 1991.

JOSIP MASLAK,

MUP, Lasinja, 5. listopada 1991.

NIKOLA VUKSAN,

MUP, Lasinja, 5. listopada 1991.

IVAN KOVAČ,

MUP, Slobodnica, 5. listopada 1991.

STJEPAN JONJIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

STJEPAN KARAKAŠ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

STJEPAN MIHALJEVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novska, 5. listopada 1991.

STJEPAN, MATIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

ŽELIMIR ŽANETIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Slano, 5. listopada 1991.

ŽELJKO MARTINOVIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Osojnik, 5. listopada 1991.

DALIBOR DUCHAČ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 5. listopada 1991.

ĐURO HARAMUSTEK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 5. listopada 1991.

IVAN GREGURIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Glina, 5. listopada 1991.

TOMISLAV KUCHAR,

PU primorsko - goranska, Batinjani Pakrački, 5. listopada 1991.

ZLATKO PETRUŠIĆ,

PU primorsko - goranska, Mirkovica, 5. listopada 1991.

ŽELJKO GRAHOVAC,

PU sisačko - moslavačka, Sisak, 5. listopada 1992.

POČIVALI U MIRU